

9.2.2021

STM/Suvi Velic
SM/Ilpo Helismaa
VM/Noora Heinonen



VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

HE 241/2020 vp

Hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden valtion ohjausmalli, yleiskuva

Hallintovaliokunta 9.2.2021

Sote-uudistus

Valtakunnallisen ohjaukset tavoitteet



1. Perustuslain mukaisten oikeuksien turvaaminen

- Varmistettaisiin mm. palvelujen riittävyys, väestön terveyden edistäminen ja yhdenvertaisuus

2. Hyvinvointialueiden talouden ja toiminnan kokonaisohjaus

- Valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteutumisen tuki

3. Valtakunnallisen ja alueellisen yhteistyön edistäminen

- Edistettäisiin valtakunnallista tai alueellista yhteistyötä edellyttävien palvelujen kokoamista esim. yhteistyöalueilla sekä alueiden yhteistä kehittämistyötä linjassa kansallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti.

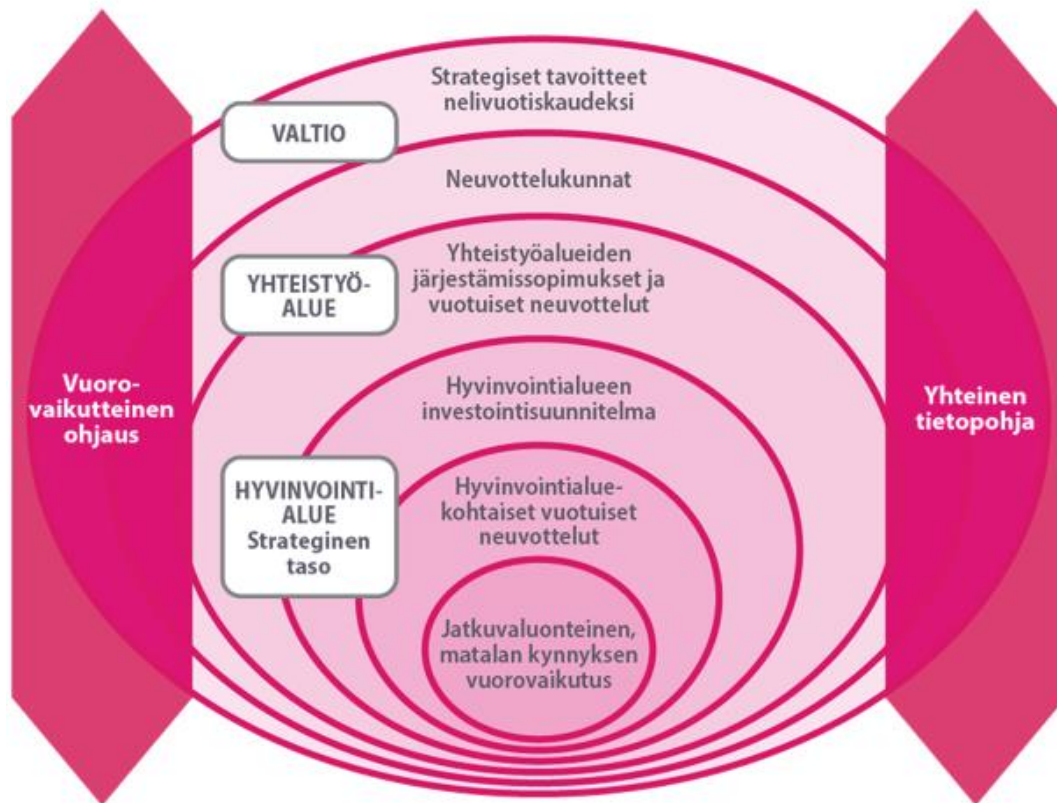
4. Tiedolla ohjauksen kulttuurin edistäminen kohti kustannusvaikuttavuutta ja asiakaslähtöisyyttä

- Tiedon jakaminen, ml. parhaiden käytäntöjen levittäminen ja juurruttaminen
- Tiedolla johtaminen kaikessa päätöksenteossa ja toiminnassa
- Tiedon seuranta, mm. yksilön perusoikeuksien ja lakisääteisten tehtävien toteutumisen seuranta kansallisesti

5. Ohjauksen seuranta ja kehittäminen

- Säädöspohjan kehittämistarpeiden tunnistaminen
- Palvelujärjestelmän kustannuskehityksen seuranta sekä järjestelmään liittyvien rahoitusesitysten valmistelu ja kehittäminen

Valtakunnallinen ohjauskokonaisuus





Ohjauksen yhteinen tietopohja

- Yhteinen tilannekuva perustuisi ympäri vuoden kerättävään, yhteismitalliseen tietoon, jonka pohjalta hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta ohjataan kokonaisuutena
- Muodostuisi hyvinvointialueen väestöä, taloutta sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä koskevista tiedoista ja tunnusluvuista
- Säädetäisiin hyvinvointialueiden, Aluehallintovirastojen, Valviran, THL:n sekä STM:n, SM:n ja VM:n tiedon tuotanto-, arviointi- ja hyödyntämistä koskevista velvoitteista.



Valtakunnalliset tavoitteet nelivuotiskaudeksi

- a) Valtioneuvosto vahvistaisi joka neljäs vuosi sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen valtakunnalliset strategiset tavoitteet, jotka perustuvat väestön ja yhteiskunnan palvelujen tarpeeseen sekä niihin vastaamiseen yhdenvertaisesti riittävillä palveluilla. Tavoitteisiin sisällytettäisiin valtioneuvoston julkiselle taloudelle asettamat tavoitteet. Valtakunnallisia tavoitteita seurattaisiin vuosittain ja voitaisiin muuttaa tarvittaessa. Valtakunnalliset tavoitteet toimisivat pohjana kaikelle muulle sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen valtakunnalliselle ohjaukselle.
- b) Julkisen talouden suunnitelma ohjaisi osaltaan ministeriöitä niiden valmistellessa hyvinvointialueita koskevaa lainsäädäntöä ja ohjausta. Julkisen talouden suunnitelmassa arvioitaisiin hyvinvointialueiden rahoituksen riittävyttä hyvinvointialueiden tehtävien hoitamiseen kokonaisuutena, hyvinvointialueiden tehtäviä ja velvoitteita koskevaa lainsäädäntöä sekä hyvinvointialueiden taloutta, mukaan lukien tuottavuutta ja kustannuskehitystä.

Vuosittaiset neuvottelut



- Tavoitteena on hyvinvointialueiden toiminnan ja talouden kokonaisohjaus
- STM ja SM neuvottelevat kumpikin kunkin hyvinvointialueen kanssa vuosittain hyvinvointialueen tehtävien toteuttamisesta
 - VM osallistuu neuvotteluihin
 - STM koordinoi neuvottelujen yhteensovittamista
- Neuvottelujen tarkoituksena on
 - yhteisen tilannekuvan tarkastelu (ohjauksen yhteinen tietopohja)
 - hyvinvointialueen järjestämistehtävän strategisen tason ohjaus
 - ministeriöiden ja hyvinvointialueen yhteistyön edistäminen.
- Neuvotteluissa
 - seurataan ja arvioidaan hyvinvointialueen järjestämisvastuun toteutumista
 - käsitellään hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisen tavoitteita sekä niitä tukevia toimenpiteitä
 - ministeriöt voivat tarvittaessa antaa hyvinvointialueelle järjestämistä koskevia toimenpidesuosituksia, jotka eivät kuitenkaan oikeudellisesti ole hyvinvointialuetta velvoittavia.



Hyvinvointialueilla ilmenneitä haasteita käsiteltäisiin monella tavalla

Vuotuinen neuvotteluprosessi

Toiminta

Talous

Tarvittaessa lisärahoitus

Hakemus /
Aloite

Erillinen
käsittely

Ongelmissa arviointimenettely

Hyvinvointialueen
toimivallan rajoitus

Arviointi hyvinvointialueen
muuttamista koskevan
selvityksen tarpeesta

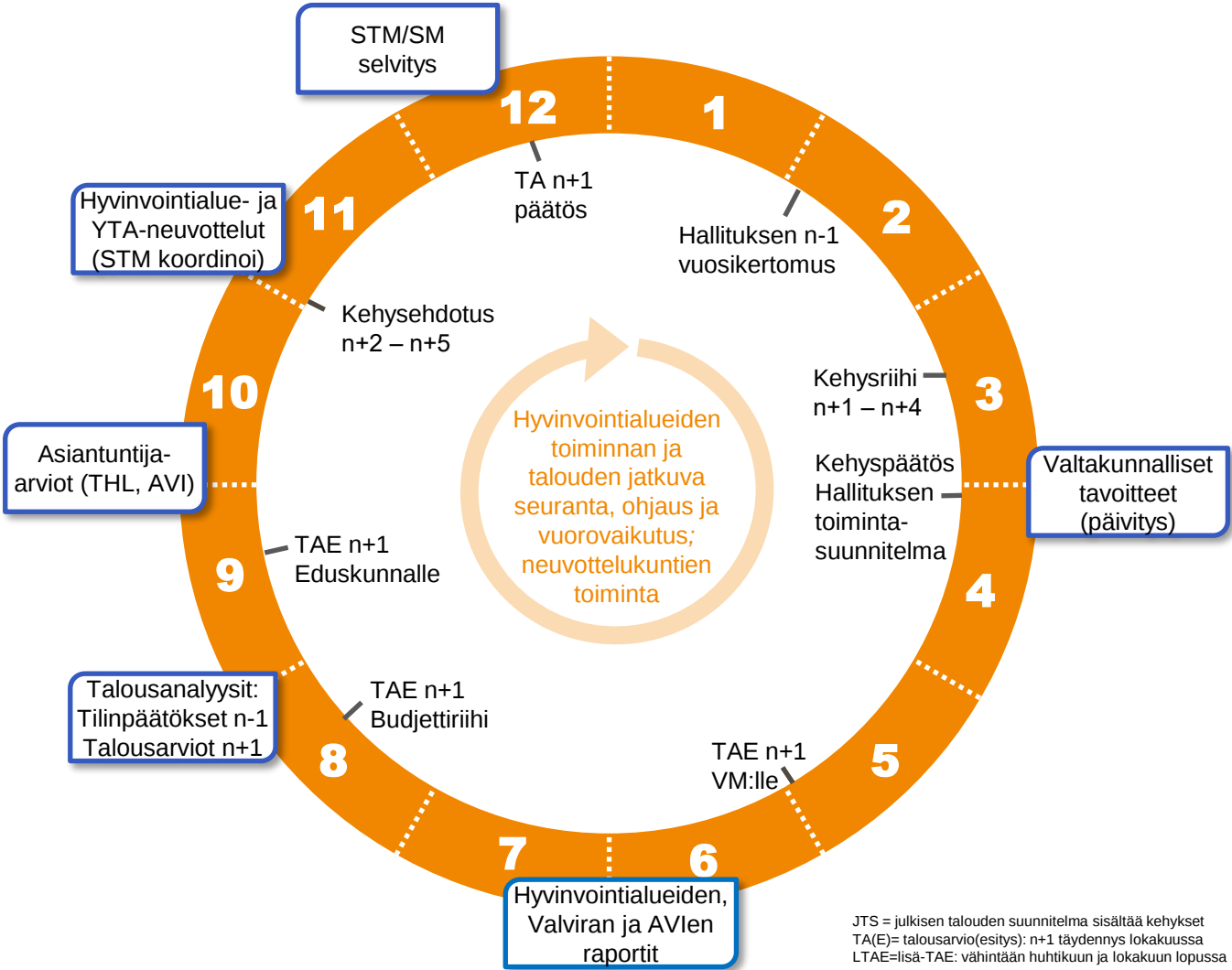
HUOM! Arviointimenettelyyn ja lisärahoitukseen voitaisiin päätyä muutenkin kuin neuvottelujen kautta. Nämä prosessit voisivat olla yhtä aikaa käynnissä, peräjälkeen tai toisistaan riippumattomina erikseen.



Neuvottelukunnat

- VN asettaa nelivuotiskaudeksi kunkin ministeriön (STM, SM, VM) yhteyteen. Jäseninä olisivat hyvinvointialueet ja ohjaavat ministeriöt.
- Tehtävissään neuvottelukunnat kuulisivat ja tekisivät yhteistyötä tarpeen mukaan myös esim. muiden ministeriöiden, kuntien ja järjestöjen kanssa.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunta seuraisi ja arvioisi sosiaali- ja terveydenhuollon toteutumista sekä tukisi sosiaali- ja terveydenhuollon kansallista ohjausta
- Pelastustoimen neuvottelukunta seuraisi ja arvioisi pelastustoimen toteutumista sekä tukisi pelastustoimen kansallista ohjausta
- Hyvinvointialuelouden ja -hallinnon neuvottelukunta seuraisi ja arvioisi hyvinvointialueiden itsehallinnon toteutumista sekä tukisi hyvinvointialuelouden finanssipoliittista ohjausta

Hyvinvointi- alueiden ohjausneu- vottelujen vuosikello



9.2.2021

STM/Suvi Velic
SM/Ilpo Helismaa
VM/Noora Heinonen



Kiitos

Sosiaali- ja terveysministeriö
Sisäministeriö
Valtiovarainministeriö

Sote-uudistus